

[Udenrigsministeren.]

jeg ikke her behøver nærmere at gennemgaa, en saa hurtig og velvillig Behandling som overhovedet muligt.

Jeg har herved tilladt mig at gøre Rede for vort Forslag til Lov om Udenrigstjenesten og for de ikke ubetydelige Udvidelser af den, som jeg anmoder den høje Rigsdag om at gennemføre.

Jeg er overbevist om, at det vil være nødvendigt for Danmark med de Opgaver, der foreligger for os nu efter Sejren, at udvide vor Tjeneste en Del, og jeg haaber, at det høje Tiog vil dele denne min Anskuelse og medvirke til Lovens hurtige Gennemførelse. Men klart er det, at hvad hjælper en Udvidelse af Udenrigstjenesten, hvis der ikke i denne Tjeneste er den rette Aand, og saafremt Forholdet er det, at en Række af Udenrigsministeriets øverste Embedsmænd og vore Gesandter ikke har været i Besiddelse af den Indstilling over for Tidens Problemer, som Folket med Rette maa kræve.

Det vil, saaledes som Forholdene har formet sig, ikke føles unaturligt, at jeg beder om Tilladelse til at knytte nogle Bemærkninger til den Række af Angreb, som gennem de sidste Maaneder har været rettet imod nogle af de højeste Embedsmænd i Udenrigsministeriet og ogsaa mod mig personlig. Jeg mener, det er naturligt, at jeg samlet besvarer disse Angreb her fra Folketingets Talerstol, hvor en Minister staar til Ansvar for sin Administration. Jeg har ikke fundet det rimeligt og vil heller ikke i Fremtiden finde det rimeligt hvert Øjeblik, fordi det eller det Blad, fordi den ene eller den anden Journalist har Lyst til at angribe Udenrigsministeriet, straks at være parat til at svare.

Stort set kan man sige, at Anklagen er denne, at nogle af Udenrigsministeriets højeste Embedsmænd, den nu afgaaede Direktør Svenningsen, den tiltraadte Direktør Hvass, vor tidligere Gesandt i Stockholm og lige udnævnte Gesandt i Paris Kammerherre Kruse og vor Minister i London Grev Reventlow, under Krigen ikke har udført deres Arbejde saaledes, at vi kunde have den fornødne Tillid til dem, og at de ikke egner sig til at indtage fremtrædende Stillingen inden for Udenrigstjenesten efter Sejren, og at jeg gennem min Administration og mine Udnævnelser havde gjort Landet positivt Skade ved den Holdning, jeg havde indtaget.

Det er jo simpelt hen en meget alvorlig Anklage, der her rettes, og jeg føler derfor Trang til at gennemgaa denne Anklage,

ogsaa vedrørende de enkelte Embedsmænd, en lille Smule nærmere.

Lad mig for det første generelt sige, at jeg har meget lidt tilovers for den Farisæisme, som vokser saa frodigt under de nuværende Forhold. Det er jo fuldkommen klart, at det, der skete den 9. April, og de Forhold, Danske virkede under efter denne Dato, ikke kan bedømmes efter en ensartet Maalestok. Lad mig her først minde om, at det fra første Færd, bogstavelig talt lige fra den 10. April, var fuldkommen klart, at den danske Regerings Politik var den, at alt, hvad der havde med Tyskerne at gøre, skulde foregaa gennem Udenrigsministeriet. Man søgte med Vilje at koncentrere hele Forholdet Danmark—Tyskland ogsaa under de nye Vilkaar under Udenrigsministeriet for derigennem at aflaste de andre Ministerier og f. Eks. ogsaa hjælpe de kommunale Organer for derigennem at opnaa nogenlunde ensartede Afgørelser og for at sørge for, at Tyskerne ikke skulde blande sig for meget i den danske Administration.

I de 3 Aar, 4 Maaneder og 20 Dage, vi havde en dansk Regering med absolut formel og nogen reel Magt, har man da Ret til at sige, at Embedsmændene i Udenrigsministeriet kun udførte de Ordre, som Regering og Rigsdag gav, og at man havde sat Udenrigsministeriets Embedsmænd til det haardeste og mest beskidte Job der var her i Landet.

At nogle af Udenrigsministeriets Embedsmænd i denne Situation havde at forhandle f. Eks. om Mønt- og Toldunion eller Spørgsmaal om Antikominternpagten kan ikke med nogen som helst Ret bebrejdes Embedsmændene. Danmark er et Demokrati, og ønsker vi, at Demokratiet skal regere, maa Regering og Rigsdag virkelig ogsaa tage Ansvar og ikke lægge det over paa Embedsmændene. Hvad man eventuelt kunde bebrejde Embedsmændene, var, om de i denne Periode og ogsaa senere havde vist sig for villige til at gaa Tyskerne til Haande, om de var gaaet videre end deres Instruks, og om de ikke altid havde vist et rent og klart nationalt Sindelag.

Jeg har ikke set det som min Opgave gennem de fire Maaneder, jeg har været Udenrigsminister, først og fremmest at gennemgaa Arkivet og søge at støve op, om den ene eller den anden havde fremsat en eller anden Udtalelse, som i Dag kunde bruges imod ham. Jeg har ment, det var min Opgave, saa godt jeg kunde, at udføre Dagens Arbejde, og maa ogsaa sige, at jeg interesserer mig meget lidt for, om der skulde dukke op fra Arkivet Udtalelser eller